

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 29 (2)

IZDAN 1 MAJA 1937.

PATENTNI SPIS BR. 13260

Embal (Société Holding pour l'industrie d'Emballages) Luxembourg, Luxembourg.

Postupak za prethodno tretiranje (močenje) jute ribljim uljem.

Prijava od 12 marta 1936.

Važi od 1 decembra 1936.

Predmet ovog pronalaska jeste postupak za prethodno tretiranje jute ribljim uljem (ribljom mašću).

Poznato je da se juta pre upredanja mora podvrći prethodnom tretiranju, koje se sastoji u tome, da se juta u slojevima natapa vodom i ribljim uljem, n. pr. uljem (mašću) kakvog od vodenih sisara samim ili pak mešavinom ribljeg ulja i nafte, i da se po tome ostavlja da stoji. Ovo se prethodno tretiranje naziva „močenje”. Da bi se izbegao usled tretiranja ribljim uljem proizvedeni neugodni miris, predlagano je, da se za močenje jute upotrebi dezodorisano ulje, pri čemu je riblje ulje pre svoje upotrebe oslobođano od mirisa izganjanjem masnih kiselina koje imaju neugodan miris. Dezodorisano ulje je tada u svakom slučaju još beljeno zemljom za beljenje ili vodoničnim superoksidom i t. sl., zatim je mešano sa sapunom bez mirisa i u vidu emulzije ribljeg ulja i sapuna je upotrebljavano za impregnisanje.

Sad je nadeno, da se ovo prethodno tretiranje jute može naročito korisno izvoditi na taj način, što se na jutu u toku procesa močenja, dakle u toku natapanja ribljim uljem ili emulzijom ribljeg ulja i njemu sledećeg ležanja, ribljim uljem natapanih vlakana puštaju da deluju oksidišuća sredstva, prvenstveno perjedinjenja. Za izvođenje postupka se podesno ili vodi, kojom se juta kvasi, ili emulziji ribljeg ulja koje služi za natapanje jute, dodaje mala količina jedinjenja koja odaju kiseonik; naročito se pokazala kao dobra upotreba perborata za ove ciljeve. Na primer se na svakih 100 litara tečnosti za impregnisanje dodaje nekoliko desetih

procenata, približno 0,4% kakve mešavine iz sapuna i sode, koja sadrži 10% natriumperborata. Nezavisno od perborata mogu biti upotrebljena i druga oksidišuća sredstva na primer persulfati, perkarbonati, peroksidi, kao natriumsuperoksidi ili kalciumsuperoksid, dalje permanganat i t. sl.

U okviru ovog pronalaska se korisno primenjuje dezodorisano riblje ulje, ma da ovo nije i neophodno potrebno, pošto se pomoću oksidišućih sredstava, naročito kod upotrebe većih količina postiže izvesno odstranjenje materija sa neugodnim mirisom. Na navedeni način impregnisanuta juta se ostavlja uopšte da stoji 1 do 3 dana naslagano u slojevima jedna preko druge, pri čemu se temperatura postupno povećava. Za vreme ovog povećavanja temperature, koje počinje pri približno 20° C i može dospeti do 80°C, nastupa postupno izdvajanje kiseonika iz oksidišućih sredstava.

Prednosti novog postupka osnivaju se na tome, što se dejstvo oksidacionih sredstava istovremeno svršava na prisutnom ribljem ulju i na vlaknima, koja su sa ovom natapana. Usled toga pomaže se dejstvo močenja i željeni efekat umekšavanja i gipkosti vlakana postiže se sa većom sigurnošću i u kraćem vremenu, no što je dosada bilo moguće. Osim toga vlakna se podvrgavaju prethodnom beljenju tako, da se naknadno beljenje vlakana može po odstranjivanju ribljeg ulja kod povoljnih uslova uopšte izostaviti a najčešće u mnogo kraćem vremenu provesti, uz najveću poštedu vlakana. Po pronalasku tretirana juta može zatim biti daleko preradivana po

svima poznatim postupcima.

Suprotno poznatom načinu rada, kod kojeg se riblje ulje beli pre no što dospe u dodir sa jutom, vrši se dakle po pronalasku oksidativni proces za vreme močenja koji jednovremeno dejstvuje na vlakna i na impregnišuće sredstvo. Ovim se postupak po pronalasku razlikuje od onih poznatih postupaka za beljenje jute, kod kojih se juta po močenju tek oslobada od ribljeg ulja i po tome se izlaže naknadnom tretiranju sredstvom za beljenje, tako da kod ovog poznatog postupka dejstvo oksidacionih sredstava na vlakna ne nastupa u prisustvu ribljeg ulja i zbog toga ne mogu biti postignuti navedena dejstva oksidacionih sredstava istovremeno na riblje ulje i na vlakna.

Patentni zahtevi:

1.) Postupak za prethodno tretiranje (močenje jute ribljim uljem, naznačen time, što se juta u toku procesa močenja, dakle natapanja ribljim uljem ili emulzijom ribljeg ulja i u toku ovome priključujućeg se ležanja jute natapane ribljim uljem izlaže dejstvu oksidišućih sredstava naročito perjedinjenja.

2.) Postupak po zahtevu 1, naznačen time, što se ili vodi, kojom se juta kvasi, ili emulziji ribljeg ulja koja služi za natapanje jute, dodaje mala količina jedinjenja koja odaju kiseonik, prvenstveno zajedno sa sodom i sapunom.

3.) Postupak po zahtevu 1 i 2, naznačen time, što se vrši dodavanje nekoliko desetih procenata, na primer 0,4%, kakve mešavine sapuna i sode, koja sadrži 10% natrium-perborata.